

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 166/2013-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. O. M., V., zastúpeného advokátom JUDr. S. R., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 3 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 13 NcC 46/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. O. M. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2012 doručená sťažnosť JUDr. O. M., V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. R., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 3 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“), ako aj čl. 12 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 NcC 46/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je v postavení žalobcu účastníkom konania vedeného Okresným súdom Brezno (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 322/2010; predmetom označeného konania je rozhodovanie o jeho žalobe o ochrane osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá smeruje proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým uvádza, že v súvislosti s konaním vedeným okresným súdom pod sp. zn. 6 C 322/2010 «opakovane požiadal sudcu JUDr. T. G., ktorý prejednáva označenú vec, ale aj niekoľko iných vecí kde som navrhovateľom, aby mi súd zabezpečil rovnosť v konaní tak, že okrem duálneho monitora na ktorom budem môcť sledovať protokoláciu zápisnice, bude súd z pojednávania vyhotovovať aj zvukový záznam tzv. konferenčným spôsobom pomocou viacerých mikrofónov, ktoré budú pred sudcom, svedkami a účastníkmi konania. Od pôvodnej požiadavky na automatický prepis hovorového slova do písomnej zápisnice som ustúpil pod tlakom vedenia KS Banská Bystrica, ktorý v osobe p. predsedu tvrdil, že súdy dnes také technické zariadenie nemajú a pokiaľ v tlači bývalá p. ministerka tvrdila, že také zariadenie už súdy majú, jednalo sa údajne o jej nepravdivé tvrdenia. Opakovane som súd žiadal aspoň o konferenčný záznam pojednávania a napriek tomu sudca JUDr. T. G. dňa 16. 3. 2012 vyniesol v inej veci sp. zn. 3 C/168/2010 rozsudok, pričom konal napriek môjmu nesúhlasu iba s diktafónom. Proti tomuto rozsudku som podal odvolanie dňa 2. 6. 2012. Okrem toho, že sudca nerešpektoval moje opakované žiadosti o vyhotovenie zvukového záznamu pojednávania došlo zo strany sudcu v súvislosti s mojím trestným oznámením na jeho osobu pre konanie voči mne vo veci sp. zn. 3 C/168/2010 pri jeho výpovedi na OKP B. dňa 13. 4. 2012 k zneváženiu mojej osoby nepravdivými tvrdeniami sudcu o mojom sluchovom postihnutí. Sudca klamal pred vyšetrovateľom, že listiny o mojom zdravotnom postihnutí mali dokázať, že trpím „takmer úplnou hluchotou“. V skutočnosti množstvo lekárskeho správ, ktoré som súdu založil do spisu jednoznačne dokazovalo, že od roku 2000 nemám ani zbytky sluchu, trpím

100 %-tnou stratou sluchu... Po druhý krát sudca klamal na pojednávaní dňa 29. 6. 2012 keď vo veci sp. zn. 6 C/76/2012 do zápisnice z pojednávania súdu poprel svoju výpoveď pred vyšetrovateľom a tretí krát klamal v stanovisku odvolaciemu súdu dňa 3. 7. 2012. Okrem toho aj v písomných stanoviskách v inej veci poprel svoju výpoveď pred OKP B. a tvrdil, že sa k môjmu postihnutiu nikdy nevyjadroval... Sudca však klamal opakovane aj v tom, keď tvrdil, že OS Brezno nemá technické zariadenie na konferenčné snímanie pojednávania. Tvrdil to aj odvolaciemu súdu jednak vo veci sp. zn. 6 C/76/2011, ale aj v inej veci sp. zn. 3 C 168/2010. Poukázal som na iné konania na OS Brezno kde sudca JUDr. J. Z. koná od roku 2011 s pomocou technického zariadenia na snímanie zvuku tzv. konferenčným spôsobom. Ak môže konať sudca JUDr. Z. s takým zariadením v súdnej sieni č. 201, kde koná aj sudca JUDr. T. G., tak potom vyjadrenia sudcu JUDr. T. G. o neexistencii zariadenia na zaznamenanie zvuku konferenčným spôsobom sú opakované klamstvo. Vzhľadom na postup sudcu voči mojej osobe vo veci sp. zn. 3 C/168/2010 som považoval za nutné písomne súdu oznámiť svoje stanovisko k postupu zákonného sudcu a dňa 23. 5. 2012 som sudcu požiadal, aby sa mi písomne ospravedlnil za nepravdivé tvrdenia o mojom zdravotnom stave pred OKP B. dňa 13. 4. 2012. Toto podanie došlo súdu do podateľne dňa 25. 5. 2012. Sudca JUDr. T. G. na moje podanie nereagoval. Opakovane som ho vyzval na ospravedlnenie sa a to dňa 13. 8. 2012 podaním doručeným súdu dňa 14. 8. 2012. Za toto podanie mi sudca uložil uznesením zo dna 15. 8. 2012 sp. zn. 6 C/76/2012 poriadkovú pokutu v sume 300 Eur. Podal som voči uzneseniu odvolanie a odvolací súd rozhodnutie súdu I. stupňa potvrdil. V dôsledku opakovaného nezákonného postupu sudcu voči mojej osobe a pre porušenie mojich práv účastníka konania som dňa 29. 8. 2012 podal vo veci sp. zn. 6 C/322/2010 námietku zaujatosti, ktorú som súdu doručil dňa 30. 8. 2012. O mojej námietke rozhodol porušovateľ práva uznesením sp. zn. 13 NcC 746/2012 zo dňa 20. 9. 2012 tak, že sudcu z konania nevytlúčil. Tvrdím, že vo svojom podaní zo dňa 13. 8. 2012 som uviedol iba pravdivé skutočnosti, že sudca klame o svojej výpovedi pred OKP B. dňa 13. 4. 2012 a zavádza aj v tom, že údajne na OS Brezno neexistuje zariadenie schopné zaznamenať priebeh pojednávania na zvukový nosič pomocou konferenčného snímania mikrofónmi. Pripojil som k podaniu aj dôkazy a to zápisnice z pojednávanií v dvoch veciach iného sudcu OS Brezno, aj zápisnicu o výsluchu sudcu T.G. pred vyšetrovateľom. Tvrdím, že ak som za opakované a závažné klamstvá a

zavádzania pravdivo o sudcovi uviedol, že je klamár a dokazuje to, že je nečestný a nepravdovravný, tak som konal primerane a v súlade s opísaným ustanovením čl. 2 ods. 3 ústavy a ustanovením OZ o ochrane osobnosti v komentovanom znení. Tvrdím, že aj keď som účastník konania musím mať rovnosť práv podľa ústavy a Dohovoru, sudca síce rozhoduje v mene republiky súdne spory, ale nie je, a ani nesmie byť nad zákonom a ústavou. Sudca JUDr. T. G. nepravdivo vypovedal o mojom zdravotnom stave a priebehu pojednávania vo veci sp. zn. 3 C/168/2010. Jeho výpoveď pred OKP B. dňa 13. 4. 2012 je podkladom pre moju žalobu na ochranu osobnosti, ktorú som voči sudcovi už podal. To je jasná protichodnosť záujmov a nie je možné tvrdiť, že podľa teórie zdania je sudca pod vplyvom žaloby na ochranu osobnosti naďalej nestranný. V jednej trestnej veci je sudca u OČTK podozrivý a ja poškodený, a v inej trestnej veci som ja podozrivý a sudca JUDr. T. G. je poškodený. Navyiac konanie sudcu, ktorý vo veciach kde som účastníkom trvale odmieta moje základné právo na rovnosť v konaní a nie je ochotný pojednávanie zaznamenať na zvukový nosič, dokazuje, že musí mať vo veci osobné záujmy a je ku mne nepriateľský. Krajský súd si vo svojom rozhodnutí sp. zn. 13 NcC/46/ 2012 z 20. 9. 2012 vyložil svojvoľne moje podanie z 29. 8. 2012 v rozpore s mojimi základnými právami. Na strane 2 uznesenia porušovateľ práva výslovne uviedol, že som urážal sudcu, vyhrážal sa mu a robil na sudcu nátlak upozornením na podanie žaloby na ochranu osobnosti s požiadavkou na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Takéto závery sú dôkazom, že odvolací súd nekonal nestranne a spravodlivo! Spôsobom akým Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol o mojej námietke je jednoznačne v rozpore s článkami ústavy aj Dohovoru opísanými v tejto sťažnosti. Je neprípustné aby odvolací súd o účastníkovi konania, ktorý sa bráni zásahu do svojich osobnostných práv zo strany sudcu a podá na sudcu žalobu na ochranu osobnosti verejne v úradnej listine tvrdil, že občan takýmto spôsobom robí na sudcu nátlak, vyhráža sa mu a uráža ho. Platí predsa článok 12 ústavy a ak platí pre všetkých rovnako, tak aj ja ako účastník konania musím mať právo brániť sa nepravdivým tvrdeniam sudcu o mojom zdravotnom stave podaním žaloby na ochranu osobnosti. Ak moje konanie odvolací súd považuje za konanie v rozpore s trestným zákonom a na strane 3 opakovane uvádza, že som sa mohol dopustiť aj trestných činov podľa § 343 a 344 Tr. zák., tak naozaj došlo k porušeniu práva na nestranné a spravodlivé prejednanie mojej záležitosti. Navyiac ide zo strany porušovateľa práva voči mne o neľudské a ponižujúce

zaobchádzanie a zastrašovanie! Tvrdenia sudcu JUDr. T. G., že si môžem z pojednávani urobiť záznam na diktafón sú pri kontradiktórnosti sporu na ochranu osobnosti a pri mojej absolútnej hluchote naozaj nevhodné... Navyiac ako hluchý nedokážem vôbec obsluhovať diktafón. Jediné možné riešenie na zabezpečenie mojich práv je záznam pomocou konferenčného snímania prednesov na zvukový nosič ako to opakovane v dvoch veciach urobil sudca JUDr. Z.! Neochota sudcu JUDr. T. G. vytvoriť mi rovnocenné podmienky s druhým účastníkom (SR — MS SR) a zabezpečiť tak rovnosť v kontradiktórnom konaní je evidentné porušenie práva na spravodlivý a nestranný súd a odvolací súd má takého sudcu na základe mojej námietky už iba z tohto dôvodu vylúčiť z konania. Predsa porušil viacero ustanovení O. s. p., ústavy aj dohovoru (napr. aj čl. 14). Tvrším, že v mojom prípade som k podaniu z 29. 8. 2012 pripojil dôkazy o pravdivosti mojich tvrdení, že nezaoberal sa s nimi zo strany Krajského súdu v Banskej Bystrici, resp. ich účelové prekrútenie pri rozhodovaní o mojej námietke zaujatosti je znakom arbitrárnosti a svojvoľnosti. Krajský súd neuviedol, či moje tvrdenia o správaní sa zákonného sudcu sú pravdivé a prečo sa mojimi tvrdeniami v svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal. Nezaoberal sa vôbec mojimi argumentmi v námietke, že ako nepočujúci musím mať právo na rovnosť zbraní v konaní s druhým účastníkom (SR — MS SR) a je nevyhnutné urobiť z pojednávania konferenčný záznam. Tvrším, že sudca OS Brezno mi dňa 15. 8. 2012 pokutu uložil ako pomstu zato, že som ho vyzval už dna 23. 5. 2012 aby sa mi za zásah do môjho práva na ochranu osobnosti v súvislosti s jeho výpoveďou na OKP B. dňa 13. 4. 2012 ospravedlnil, a upozornil som ho, že ak tak neurobí, podám na neho žalobu na ochranu osobnosti. Následne som ho listom z 13. 8. 2012 — pokusom o zmier vyzval k písomnému ospravedlneniu sa a upozornil som ho opäť, že ak tak neurobí podám žalobu na ochranu osobnosti! Išlo teda o jasnú svojvoľu a snahu sudcu ovplyvniť súdne konanie ktoré som voči nemu zamýšľal podniknúť!».

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo JUDr. O. M. garantované v čl. 46 ods. 1, čl. 12 ods. 1, ods. 2, čl. 26 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 13 NcC /46/2012 bolo porušené.

Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 NcC/46/2012 z 20. 9. 2012 a prikazuje sa tomuto súdu, aby vo veci opätovne konal a rozhodol.

JUDr. O. M. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 33 000 Eur..., ktorú sumu je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

Súčasťou sťažnosti bol návrh sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom. Ústavný súd sťažovateľa prípisom z 26. novembra 2012 v súlade s § 30 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v súvislosti s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu odkázal na Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) a súčasne ho vyzval, aby v lehote 14 dní od doručenia výzvy preukázal ústavnému súdu, že centru podal písomnú žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, a následne, aby v lehote 14 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia centra o jeho žiadosti o poskytnutie právnej pomoci ústavnému súdu predložil písomné splnomocnenie udelené konkrétnemu advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Dňa 13. decembra 2012 sťažovateľ predložil ústavnému súdu rozhodnutie centra sp. zn. 5 N 4106/12 zo 6. decembra 2012, ktorým priznal sťažovateľovi nárok na poskytovanie právnej pomoci a určil sťažovateľovi advokáta JUDr. S. R. na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľ doplnil sťažnosť podaním doručeným ústavnému súdu 26. novembra 2012, pričom v doplnení poukázal predovšetkým na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 464/2010 z 2. októbra 2012, v ktorom podľa sťažovateľa ústavný súd „vysvetlil“, že „*neumožnenie záznamu z pojednávania v mojom prípade zakladá nárok na dovolanie v zmysle § 237 písm. f) OSP*“, pričom uvedené jednoznačne „*potvrďuje moje stanovisko, že sudca, ktorý tak opakovane voči účastníkovi konania postupuje nie je neustranný a nezávislý, a mal (musí) byť z konania vylúčený!*“. Prílohou doplnenia sťažnosti z 26. novembra 2012 bolo uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) sp. zn. ČVS: ORP-404/OVK-BR-2012 z 13. novembra 2012, ktorým bola vec podozrenia zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona, prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1 a ods. 2 písm. c)

Trestného zákona a prečinu pohrdania súdom podľa § 343 písm. b) Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť sťažovateľ, odmietnutá.

Sťažovateľ 23. januára 2013 predložil ústavnému súdu oznámenie sudcu okresného súdu JUDr. T. G. z 8. novembra 2012 adresované okresnému riaditeľstvu ku konaniu vedenému pod sp. zn. ČVS: ORP-404/OVK-BR-2012, ktoré podľa sťažovateľa „jasne preukazuje, že sa na OS Brezno v čase pojednávania mojich vecí nachádzalo zariadenie schopné zaznamenať priebeh celého pojednávania na zvukový nosič pomocou konferenčného snímania zvuku v súdnej sieni!!! Ak sudca opakovane tvrdil pre odvolací súd, že žiadne také zariadenie sa na OS Brezno nenachádza, tak ma nielenže významne poškodil ako účastníka konania v ním prejednávanej veci, ale zmaril aj moje práva na spravodlivé prejednanie mojej veci súdom a zosmiešnil ma na KS Banská Bystrica. Z dôkazu jasne vyplýva, že sudca považuje moje vyjadrenia o jeho osobe za účelové a nepravdivé. Ak tak koná napriek objektívne mnou preukázanému stavu veci, treba si položiť otázku, či tak koná v situácii nestranného a nezávislého sudcu, ktorý nemá k účastníkom ani k prejednávanej veci žiaden vzťah.“.

Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti podaním z 25. februára 2013 vyjadril právny zástupca sťažovateľa, ktorý sa stotožnil so sťažnosťou a jej doplneniami a navrhol, aby ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na základe „obsahu spisu, ktorý má k dispozícii... a vyhovel sťažovateľovi podľa petitu sťažnosti“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či možno považovať tvrdenia sťažovateľa o porušení ním označených základných práv a práv zaručených v ústave a dohovore, k porušeniu ktorých malo dôjsť postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 NcC 46/2012, za opodstatnené. Sťažovateľ predovšetkým

tvrdí, že krajský súd arbitrárne rozhodol o jeho námietke zaujatosti proti sudcovi okresného súdu konajúcemu vo veci vedenej týmto súdom pod sp. zn. 6 C 322/2010.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa názoru sťažovateľa sa krajský súd nevysporiadal s jeho námietkou zaujatosti proti sudcovi okresného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom, keďže

1. sudca okresného súdu *„opakovane klamal odvolací súd aj mňa ako účastníka konania v inej veci sp. zn. 6 C 76/2011 o svojej výpovedi pred vyšetrovateľom... 13. 4. 2012, kde bol vypočutý ako svedok“* (ďalej len „výpoveď z 13. apríla 2012“), pričom tvrdil o sťažovateľovi, že je *„takmer úplne hluchý“*, aj keď *„z listinných dôkazov musel vedieť, že som absolútne hluchý“* (citované z podania námietky zaujatosti sťažovateľa na sudcu okresného súdu v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C 322/2010 z 29. augusta 2012, pozn.) a

2. *„zavádza aj v tom, že údajne na OS Brezno neexistuje zariadenie schopné zaznamenať priebeh pojednávania na zvukový nosič pomocou konferenčného snímania mikrofónmi“*.

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom

bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že základné právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť ustanoveniami § 14 až § 16 OSP. Obsahom základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom však nie je povinnosť vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 1 OSP, resp. účastníka konania, ktorý podal návrh podľa § 15a ods. 1 OSP) a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť (I. ÚS 73/97, I. ÚS 4/98, I. ÚS 27/98). Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (II. ÚS 121/03).

Krajský súd v uznesení sp. zn. 13 NcC 46/2012 z 20. septembra 2012, ktorým rozhodol, že sudca okresného súdu JUDr. T. G. nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 6 C 322/2010, predovšetkým uviedol: «Podľa § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania veci ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Zo vznesenej námietky vyplýva, že navrhovateľ nie je spokojný s procesnými postupmi vo veci konajúceho sudcu, snaží sa dosiahnuť, aby vec prejednával iný sudca. Voči JUDr. T. G. používa urážky, snaží sa mu vyhrážať a robí na neho nátlak („... aby sa mi za jeho zásah do mojich osobnostných práv písomne

ospravedlnil, pričom som ho upozornil, že ak tak neurobí do 05. 09. 2012 a nezaplatí mi 6 666 eur ako nemajetkovú náhradu, podám na súd voči nemu žalobu na ochranu osobnosti“).

Skutočnosť, že podľa subjektívnych hľadísk účastníka je vec prejednávajúci sudca „zaujatý“ nezakladá bez ďalšieho dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ak povaha okolností, z ktorých vyvodzuje možnosť vzniku pochybností o nezaujatosti sudcu, nemôže z objektívneho hľadiska viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania. Pri rozhodovaní o vylúčení toho ktorého sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci treba mať na zreteli, že inštitút vylúčenia sudcu v občianskom súdnom konaní má úzku väzbu na ústavnú zásadu, v zmysle ktorej nikto nesmie byť odňatý zákonnému sudcovi. Ak by na námietku účastníka bol sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci bez bližšieho a podrobnejšieho rozboru, došlo by takto k odňatiu protistrany jej zákonnému sudcovi. Inštitútom vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť (§ 14 až 16 OSP) sa v občianskom súdnom konaní garantuje základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy. Nestrannosť sa definuje spravidla ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti (nadržania určitej procesnej strane).

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastný nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti sa vyžaduje dôkaz o skutočnej zaujatosti. Rozhodujúci nie je však subjektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti

sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho náhľadu účastníka, ale podľa objektívnych symptómov. Tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania. Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení procesných rozhodnutí sudcu účastníkom, ale v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by zaujatým sudca mohol byť. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Za objektívne nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne. O nestrannosť dbá predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Musí mať dostatok schopností ovládať nie len svoje konanie, ale tiež sféru svojich vnútorných pocitov. Nesmie dopustiť, aby v ňom niektorá skutočnosť týkajúca sa prejednávanej veci vyvolala pocity zakladajúce pomer, so zreteľom na ktorý by vznikali pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Súčasťou takto vnímaného vecného prístupu sudcu v prejednávanej veci a účastníkom konania je tiež schopnosť vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu konania, s eventuálnou kritikou jeho konania a to aj vtedy, keď „údajná kritika“ má ospravedlniť priame urážky zo strany účastníka. Treba si uvedomiť, že snaha o vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania konkrétnej veci bez toho, aby bola podložená objektívne dokázateľnými relevantnými skutočnosťami, je zároveň aj snahou o porušenie práv protistrany, pretože sleduje cieľ odňať protistranu jej zákonnému sudcovi. V konečnom dôsledku pri zhodnotení všetkých okolností môže ísť aj o trestný čin marenia spravodlivosti podľa ust. § 344 Trestného zákona. V prípade, že účastník navyše voči sudcovi používa

urážky, i keď sa ich snaží ospravedlňovať „oprávnenou kritikou“, môže ísť o trestný čin podľa § 343 Trestného zákona pohrdanie súdom.»

Z obsahu uznesenia krajského súdu sp. zn. 13 NcC 46/2012 z 20. septembra 2012 vypýva, že krajský súd nevzhliadol v skutočnostiach uvádzaných sťažovateľom dôvody na vylúčenie sudcu z prerokovania a rozhodovania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 6 C 322/2010, pretože povaha okolností, z ktorých sťažovateľ vyvodzoval možnosť vzniku pochybností o nezaujatosti sudcu okresného súdu, nemohla podľa jeho názoru z objektívneho hľadiska viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania.

Ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 NcC 46/2012 pri rozhodovaní o námietke zaujatosti proti sudcovi okresného súdu konajúcemu v konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 6 C 322/2010 nevykazuje znaky arbitrárnosti (svojevôle). Ústavný súd zároveň zastáva názor, že právny záver krajského súdu, podľa ktorého sudca okresného súdu nebol vylúčený z prerokovania a rozhodovania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 6 C 322/2010, možno považovať za legitímny a z ústavného hľadiska akceptovateľný. Ústavný súd nezistil, že by bol postup krajského súdu v sťažovateľovej veci jednostranný, prípadne že by v rámci neho došlo k takej aplikácii zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Na základe uvedeného ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že identickými skutočnosťami, ktorými sťažovateľ odôvodňuje námietku zaujatosti sudcu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 322/2010, už odôvodňoval námietku zaujatosti toho istého sudcu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 76/2011 s poukazom na to, že tento sudca sa v konaní v inej veci pred príslušným vyšetrovateľom Policajného zboru mal o jeho osobe vyjadriť, že je „takmer hluchý“, a tiež mu neumožnil, resp. odoprel právo

na vyhotovenie autentického zvukového záznamu z pojednávania vo veci sp. zn. 6 C 76/2011 konaného 29. júna 2012. O tejto námietke zaujatosti rozhodol krajský súd uznesením č. k. 15 NcC 31/2012-169 z 11. júla 2012 tak, že namietaného sudcu nevyhlúčil z prerokovania a rozhodovania veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 6 C 76/2011. Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podal sťažovateľ sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 344/2012 z 13. septembra 2012 tak, že ju odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 3 a čl. 10 dohovoru a k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Podľa čl. 26 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené (odsek 1). Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu (odsek 2).

Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

V súlade s čl. 10 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Sťažovateľ namieta, že k porušeniu označených ustanovení ústavy a dohovoru malo dôjsť svojvoľným, resp. arbitrárnym postupom krajského súdu v napadnutom konaní, teda v organickej súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd konštatoval, že na túto časť sťažnosti sa v plnom rozsahu vzťahujú jeho závery vyslovené v časti II.1 tohto uznesenia a na tomto základe ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2013